

UZASADNIENIE

Powódka, (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka (...) w W., wniosła o zasądzenie od pozwanego T. R. kwoty 750,00 zł. z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku, jednak nie wyższymi niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie, od dnia 07 marca 2015 r. do dnia zapłaty. Nadto domagała się zasądzenia na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazała, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się udzielaniem drogą elektroniczną krótkoterminowych pożyczek gotówkowych przez Internet. Pozwany dokonał rejestracji na stronie internetowej Spółki, wniósł opłatę rejestracyjną, akceptując warunki umowy pożyczki, i złożył wniosek o udzielenie pożyczki. Zgodnie z wnioskiem (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością udzieliła mu pożyczki numer (...) na okres 30 dni w wysokości 750,00 zł. Spółka przełała kwotę pożyczki na rachunek pozwanego w dniu 04 lutego 2015 r. Pozwany był zobowiązany do zwrotu pożyczki, tj. wypłaconej kwoty 750 zł. do dnia 06 marca 2015 r. Do dnia wniesienia pozwu nie uiszczył on należności. Wierzytelność została następnie zbyta na rzecz powoda.

Pozwany, T. R., wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia oraz domagał się zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, iż dochodzone roszczenie wynika z prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej, a kwota pożyczki powinna być zwrócona do dnia 06 marca 2015 r. W związku z tym uznać należy, jego zdaniem, że roszczenie przedawniło się z dniem 08 marca 2018 r., a pozew wniesiony został po tej dacie (k. 39).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 04 lutego 2015 r. sporządzona została umowa pożyczek okresowych (...).PL, której stronami byli (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako pożyczkodawca i T. R. jako pożyczkobiorca. Zgodnie z jej treścią, pożyczkodawca miał udzielać pożyczkobiorcy pożyczek za pośrednictwem strony internetowej (...) w sposób i na zasadach, określonych w umowie, z uwzględnieniem postanowień Indywidualnie Uzgodnionych Warunków P.. W celu otrzymania pożyczki wnioskodawca zobowiązany był złożyć wniosek o jej udzielenie, co było jednoznaczne z uzgodnieniem przez strony indywidualnie uzgodnionych warunków pożyczki. Zgodnie z § 5 umowy, złożenie pierwszego wniosku o udzielenie pożyczki wymagało rejestracji pożyczkobiorcy na stronie internetowej pożyczkodawcy w celu utworzenia profilu klienta. Pożyczkobiorca miał wypełnić formularz rejestracyjny, w którym miał podać swoje dane. Po utworzeniu profilu klienta zobowiązany był dokonać przelewu opłaty rejestracyjnej w wysokości 0,01 zł. z rachunku bankowego, którego był posiadaczem, na rachunek bankowy pożyczkodawcy.

(dowód: umowa pożyczki k. 16-20)

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. sporządził pismo, oznaczone jako indywidualnie uzgodnione warunki pożyczki (...).pl nr (...), w którym wskazano imię i nazwisko pożyczkobiorcy, którym był T. R., kwotę pożyczki – 750,00 zł., datę jej udzielania, tj. 04 lutego 2015 r. oraz termin spłaty – 06 marca 2015 r.

(dowód: indywidualnie uzgodnione warunki pożyczki (...).pl nr (...) k. 26)

W dniu 04 lutego 2015 r. z rachunku (...) dokonano wpłaty kwoty 0,01 zł. Tego samego dnia na powyższym rachunku bankowym zaksięgowany został przelew kwoty 750,00 zł. Jako tytuł przelewu podano (...).PL pożyczka nr (...)", zaś jako odbiorcę wskazano T. R..

(dowód: wyciąg z rachunku k. 23-24, 25)

W dniu 26 lutego 2018 r. Prezes Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. oraz członek zarządu komplementariusza (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. z siedzibą w W. oświadczyli zgodnie, że dnia 04 lutego 2015 r. Rapid udzielił pożyczki nr (...) na rzecz pozwanego, który nie uregulował swoich zobowiązań w terminie, „przez co opisana powyżej wierzytelność została przeniesiona przez Rapid na rzecz (...), która w związku z powyższym stała się w niniejszej sprawie wierzycielem i uzyskała legitymację do dochodzenia powyższego roszczenia na drodze sądowej, co strony zgodnie poświadczają, wydając przedmiotowe oświadczenie w niniejszej sprawie.”

(dowód: oświadczenie o przeniesieniu wierzytelności k. 27)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o dokumenty, przedłożone przez powoda, których prawdziwości i wiarygodności pozwany nie zakwestionował.

Powód wywodzi swoje roszczenie z umowy przelewu wierzytelności, przysługującej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako pierwotnemu wierzycielowi.

Zgodnie z ogólną zasadą, wyrażoną w art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z tego faktu wywodzi skutki prawne. Na gruncie prawa procesowego odpowiednikiem art. 6 k.c. jest przepis art. 232 k.p.c., który stanowi, że strony zobowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W myśl przytoczonych przepisów, na powódzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów, uzasadniających jego roszczenie.

Zdaniem Sądu powód nie wykazał, aby przysługiwało mu roszczenie, dochodzone pozwem, tzn. aby rzeczywiście doszło do przeniesienia na jego rzecz wierzytelności, przysługującej wierzycielowi pierwotnemu względem pozwanego.

Zmianę wierzyciela reguluje przepis art. 509 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Tym samym, celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy o przelew. Przedmiotem przelewu jest zaś wierzytelność, tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia. Nie ulega również wątpliwości, iż wierzytelność, która ma stanowić przedmiot rozporządzenia, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Dotyczy to przede wszystkim wyraźnego stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność, a zatem oznaczenia stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Strony stosunku, świadczenie oraz przedmiot świadczenia muszą być oznaczone, bądź przynajmniej możliwe do oznaczenia (oznaczalne) w momencie zawierania umowy przenoszącej wierzytelność (por. Kodeks cywilny. Komentarz pod red. A. Kidyby, Tom III, Zobowiązania – część ogólna, Lex 2010 r.).

W przedmiotowej sprawie na okoliczność nabycia wierzytelności powód przedłożył oświadczenie Prezesa Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. oraz członka zarządu komplementariusza (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. z siedzibą w W. z dnia 26 lutego 2018 r., o treści, która została powyżej przytoczona. Takie oświadczenie nie jest jednak wystarczające do ustalenia, czy rzeczywiście zindywidualizowana wierzytelność wobec pozwanego została zbyta, kiedy to nastąpiło i na jakich warunkach. W ocenie Sądu, nie może ono stanowić o przeniesieniu wierzytelności, ponieważ jest to oświadczenie podmiotów żywo interesowanych wynikiem procesu.

Powód nie przedstawił zatem żadnego wiarygodnego dowodu na nabycie wierzytelności, dochodzonej od pozwanego. Nie wykazał tym samym legitymacji czynnej w niniejszym procesie.

W sprawach cywilnych nie jest rzeczą Sądu zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych. Sąd nie jest też zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów, zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek taki spoczywa na stronach (por. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red. A. Zielińskiego, Wydawnictwo C.H. Beck, wyd. 6, Warszawa 2012 r.).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07.11.2007 r. (II CSK 293/07) „Ciężar udowodnienia faktu należy rozumieć nie tylko jako obarczenie jednej ze stron procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o prawdziwości swoich twierdzeń, ale również konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności.”

Na marginesie wskazać należy, że podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia jest chybiony.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. W myśl z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Zgłoszone w sprawie roszczenie wynika z umowy pożyczki gotówkowej i jest związane z prowadzeniem przez zbywcę wierzytelności i powoda działalności gospodarczej, a w związku z tym podlega 3 – letniemu terminowi przedawnienia w myśl art. 118 k.c. Bieg przedawnienia rozpoczął się najpóźniej z dniem następującym po upływie okresu, na jaki zawarta była umowa pożyczki. W związku z faktem, iż zgodnie z umową, wymagana kwota powinna być zwrócona do dnia 06 marca 2015 r., bieg przedawnienia rozpoczął się w dniu 07 marca 2015 r. Uwzględniając trzyletni termin przedawnienia, przyjąć trzeba, że roszczenie zgłoszone pozwem uległoby przedawnieniu z dniem 07 marca 2018 r.

Tymczasem powód wystąpił z powództwem – pierwotnie w elektronicznym postępowaniu upominawczym przed Sądem Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie – w dniu 26 lutego 2018 r., a więc przed upływem terminu przedawnienia roszczenia. W tych okolicznościach nie można uznać, iż pozwanemu na podstawie art. 117 § 2 k.c. przysługiwało uprawnienie do uchylenia się od zaspokojenia roszczeń powoda. Art. 123 § 1 k.c. stanowi bowiem, że bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Powództwo podlegało oddaleniu, ponieważ – jak to wyżej uzasadniono – brak po stronie powoda legitymacji czynnej w niniejszym procesie. Posiadanie przez strony legitymacji czynnej i biernej jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak, zarówno w postaci czynnej, jak i biernej, prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo. Stąd też kwestię legitymacji czynnej po stronie powoda należało rozstrzygnąć w pierwszej kolejności.

Wskazać należy, że legitymacja procesowa to uprawnienie do poszukiwania ochrony prawnej w konkretnej sprawie. Legitymacja czynna zawsze ściśle jest związana ze stroną powodową i oznacza jej uprawnienie do wszczęcia i prowadzenia procesu. Legitymacja procesowa czynna to zatem uprawnienie konkretnego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu oznaczonemu podmiotowi (legitymacja bierna), wypływająca z prawa materialnego.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., w sprawie III CZP 83/12, wskazał, że legitymacja materialna, a więc posiadanie prawa podmiotowego lub interesu prawnego do wytoczenia powództwa, stanowi przesłankę materialną powództwa, a jej brak stoi na przeszkodzie udzieleniu ochrony prawnej. Brak legitymacji materialnej (czynnej lub biernej) skutkuje co do zasady oddaleniem powództwa. W sytuacji, gdy legitymacja materialna i procesowa zespala się, oddalenie powództwa następuje w istocie z braku legitymacji materialnej, którego rezultatem jest także

brak legitymacji procesowej, będący wtórną przyczyną oddalenia powództwa. Legitymacja procesowa jest zawsze powiązana z normami prawa materialnego.

Rolą sądu w procesie jest dokonanie oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania co do istoty sprawy, a w wypadku stwierdzenia braku legitymacji procesowej (zarówno czynnej, jak i biernej), na sądzie spoczywa obowiązek zamknięcia rozprawy i wydania wyroku oddalającego powództwo. Takie procedowanie jest konsekwencją wytoczenia powództwa przez osobę nieuprawnioną.

Z tych przyczyn – na mocy powołanych przepisów – powództwo podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (pkt 2 wyroku).

SSR Agnieszka Brzoskowska